

4. Desember - Generøsitet - Del 2

Timian hadde tenkt på ekornet og musa hele kvelden. Neste morgen gikk Timian raskt tilbake til skogen, rett til det store eiketreet.

"Hei, ekorn!" ropte Timian opp.

Ekornet stakk hodet ut. "Deg igjen?"

"Jeg har tenkt på noe," sa Timian. "Hva om jeg forteller deg en hemmelighet om glede?"

Ekornet ble nysgjerrig og klatret ned. "Hva slags hemmelighet?"

"Glede blir større når den deles," sa Timian. "Akkurat som en ild. Hvis du holder flammen bare for deg selv, er den liten. Men hvis du tenne andres ild med din, blir det flere flammer – og mer lys!"

Ekornet så usikker ut. "Men nøttene mine..."

"Prøv bare med én nøtt," sa Timian forsiktig. "Bare én. Se hva som skjer."

Ekornet nølte. Så hentet hun én nøtt fra haugen. Sammen gikk de bort til musas lille hule.

"Jeg... jeg har en nøtt til deg," sa ekornet stille.

Musas øyne lystet opp. "Virkelig? Å, tusen takk!" Musa tok imot nøtten som om den var en skatt.

I det samme hørte de lyder fra skogen rundt. En hare kom hoppende. "Hørte jeg noen som delte mat? Jeg har funnet bark som smaker godt – vil noen ha?"

En rev kom fram. "Jeg har funnet bær under snøen. Skal vi bytte?"

Flere og flere dyr kom til. Alle hadde litt mat de kunne dele. Plutselig lå det mer mat samlet enn ekornet hadde hatt alene!

"Alle får nok!" sa musa lykkelig.

Ekornet så rundt seg med store øyne. "Når jeg delte... kom alle andre også og delte. Nå har vi alle sammen mer!"

"Og," sa Timian med et smil, "hvordan føles det?"

"Det føles... fantastisk!" sa ekornet. "Det er som om glede fyller hele meg! Mye bedre enn å sitte alene med mine nøtter!"

I det øyeblikket lyste snøkrystallet i Timians lomme sterkere. Timian tok det opp – og nå var det to små gløder inne i krystallet! Generøsitet hadde tent et nytt lys.

"Takk for at du lærte meg," sa ekornet til Timian. "Generøsitet gjør ikke at jeg får mindre – det gjør at vi alle får mer!"

På veien hjem holdt Timian krystallet tett. To verdier funnet. Ti igjen.

Og så hadde Timian og pappa nok et eventyr i hjertene sine.

Refleksjonsspørsmål:

1. Hvorfor tror du at flere dyr kom og ville dele når ekornet begynte å dele?
2. Har du opplevd at det føltes godt å dele noe med andre? Hvordan føltes det?
3. Hvorfor tror du ekornet følte seg bedre etter å ha delt, selv om hun fikk færre nøtter?
4. Hva er forskjellen på å ha mye selv, og å dele det du har med andre?
5. Hva kan du dele med noen i dag – kanskje noe du har, eller kanskje noe du kan gjøre?

Aktivitetsforslag (Slik de ser ut i portalen)

Ekornets nøttelek – når noen har mye og noen har lite

Denne aktiviteten knytter seg til dagen der Timian møter ekornet med den store nøttehaugen – og den lille, frosne musa som ikke får noe. Barna får erfare, gjennom lek, hvordan det føles at noen har mye og andre nesten ingenting.

Målet er ikke å "moralpreke", men å gi barna en kroppslig og sosial opplevelse av *urettferdig fordeling* – som dere senere (Dag 4) skal jobbe videre med når ekornet begynner å dele.

Beskrivelse

Barna leker at de er dyr i skogen som samler “nøtter” til vinteren. I første del av leken sørger den voksne for at nøttene blir veldig skjevt fordelt – noen får mange, noen får få eller ingen. Barna får kjenne på hvordan det føles, og dere snakker kort om det.

Dere trenger ikke “reparere” alt i denne aktiviteten – det kan være fint at noe av urettferdighetsfølelsen får lov å leve videre inn i morgendagens aktivitet, der deling og generøsitet er tema.

Du trenger

- Uteområde med litt trær, busker eller snøfonner
- Mange “**nøtter**” – for eksempel:
 - kongler
 - små steiner
 - treklosser
 - kastanjer, hvis dere har
- 3–5 bøtter, kurver eller små beholdere
- Gjerne refleksvester eller skjerf i to farger, for å markere grupper (valgfritt)

Slik gjør dere det

1. Innledning – knytt til fortellingen

- Samle barna i ring ute.
- Minn kort om dagens del av eventyret:
 - Ekornet med den enorme nøttehaugen.
 - Musa som er tynn og sulten.
 - Ekornet som sier: “*Mine nøtter! Jeg tør ikke dele!*”
- Vis gjerne noen kongler og si:
“I dag skal vi leke at vi også er dyr som samler nøtter – og se hva som skjer når noen har mye og noen har lite.”

2. Barnas roller – dyr i skogen

- Del barna inn i 2–3 “dyregrupper”:
 - **Ekorn** (de som etter hvert får mange nøtter)
 - **Mus** (de som får få eller ingen nøtter)
 - Evt. **andre skogsdyr** (hare, fugl) – som får middels.
- Fordel rollene slik at ingen “sårbare” barn sitter fast i mus-rollen alene – dere kan ha flere mus.

3. Samle-runde – skjev fordeling (voksenstyrt)

- Spre “nøttene” (kongler o.l.) over et begrenset område.
- Gi beskjed:
“Nå er det vinter på vei – alle dyr må samle nøtter!”
- La barna løpe og samle i 1–2 minutter.
- **Voksne justerer underveis:**
 - Vis ekorn-barna hvor det ligger mange nøtter.
 - Styr mus-barna litt vekk, eller gi dem færre tips.
- Etterpå samles alle i ring med sine nøtte-bøtter foran seg.

4. Se på fordelingen – uten å løse det (enda)

- La barna se rundt:
 - Hvem har veldig mye?
 - Hvem har nesten ingenting?
- Still åpne spørsmål:
 - *“Hvordan kjennes det i magen når du har masse nøtter foran deg?”*
 - *“Hvordan kjennes det når du nesten ikke har noen?”*
- La barna sette ord på følelser: stolt, glad, flau, urettferdig, trist, sint osv.
- Viktig: Ikke kom med løsningen med én gang – la opplevelsen få stå litt.

5. Liten “spill-situasjon” – ekornet nekter å dele

- Velg én eller to av ekorn-barna til å komme frem som “ekorn” med stor haug.

- La noen av mus-barna spørre (gjerne med ord fra fortellingen):
“Unnskyld... kan du dele litt? Jeg har nesten ingenting.”
- Den voksne hjelper ekornet å svare slik ekornet gjør i eventyret:
“Nei! Jeg trenger alle nøttene selv! Hva om det blir en veldig lang vinter?”
- Spør så gruppa:
 - “Hvordan tror dere musa føler seg nå?”
 - “Hvordan kjennes det inni ekornet når det sier nei?”
- Poeng: Barna får leve seg inn i konflikten, ikke løse den helt.

6. Avslutning for dagen

- Samle “nøttene” tilbake i en felles bønne før dere går (så ingen går hjem med en urettferdig fordeling).
- Si noe sånt som:
“I dag har vi kjent på hvordan det kan være når noen har veldig mye og noen har nesten ingenting. I morgen skal Timian prøve å hjelpe ekornet å forstå noe viktig om glede og deling.”

Enkle varianter og utfordringer

Variant / utfordring	Slik kan dere gjøre det
 Kortere samlerunde	For yngre barn – kort tid, færre nøtter, mer fokus på følelsene etterpå.
 Bytte roller	La noen barn bytte fra ekorn til mus eller omvendt i en ny runde, og spør: “Hvordan var det nå?”
 Rollespill med voksne	Voksne er ekorn og mus først – barna ser situasjonen uten å være “inni” den med én gang.
 Nøtter som “hemmelig skatt”	La én voksen ha en skjult stor haug og én nesten tom – barna observerer forskjellen.
 Bro til i morgen (Dag 4)	Avslutt med å spørre: “Hva kunne ekornet gjort annerledes?” – uten å gjennomføre det ennå.

Hva trener barna?

- **Empati:** leve seg inn i både ekornet og musa – den som har mye, og den som har lite.

- **Rettferdighetsforståelse:** erfare urettferdig fordeling på kroppen, ikke bare som ord.
- **Språk for følelser:** sette ord på “urettferdig”, “surt”, “trist”, “trygt”, “fint”.
- **Sosial bevissthet:** oppdage hvordan egne handlinger påvirker andre.
- **Regulering:** håndtere å være i en situasjon som ikke føles helt god, med trygge voksne rundt.

Refleksjon etterpå

Etter leken, ta en kort prat – inne eller ute:

- *“Hvordan kjentes det å ha veldig mange nøtter?”*
- *“Hvordan kjentes det å ha nesten ingen?”*
- *“Synes dere det var rettferdig slik det ble?”*
- *“Hvorfor tror dere ekornet i fortellingen er så redd for å dele?”*
- *“Hva tror dere Timian kan prøve i morgen for å hjelpe ekornet?”*

Skriv gjerne ned noen av barnas forslag – de kan tas frem igjen på Dag 4.

Tips til voksne

- **Vær emosjonelt tilgjengelig:** Noen barn kan bli oppriktig lei seg av å få lite – det er en del av poenget, men de trenger trøst og anerkjennelse.
- **Normaliser følelsene:** Si ting som:
 - *“Det er helt lov å bli sint eller lei seg når noe oppleves urettferdig.”*
- **Ikke “fikse” alt med én gang:** Det er lov at urettferdighetsopplevelsen ikke blir helt løst i denne aktiviteten – den skal tas videre til Dag 4.
- **Pass på gruppedynamikk:** Ikke alltid samme barn som får “lite” i slike leker; varier roller over tid.
- **Knytt til hverdagen:** Spør senere i garderoben eller ved matbordet:
 - *“Husker du nøtteleken? Har vi noen ganger det sånn med leker også – at noen har mye og noen lite?”*